

סוג הבחינה : בגרות
מועד הבחינה : חורף מאוחר תשפ"א, 2021
מספר השאלון : 2382

תנ"ך דתי
הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה :
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון : תורה במדבר
פרק שני : עיון בנביאים ראשונים
יש לענות על ארבע שאלות מפרקים א-ב
לפחות על 2 שאלות מפרק א ולפחות על שאלה אחת מפרק ב $4 \times 19 = 76$ נקודות
פרק רביעי בקיאות נביאים ראשונים
עליך לענות על שאלה אחת משאלות 9-10 (4 נקודות) $1 \times 4 = 4$ נקודות
ועל ארבע שאלות משאלות 11-17 (5 נקודות) $4 \times 5 = 20$ נקודות
סך הכול — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ללא פרשנים
- ד. הוראות מיוחדות : אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

פרק ראשון - עיון בספר במדבר

יש לענות על 4 שאלות מפרקים ראשון ושני.
לפחות על 2 שאלות מפרק ראשון ולפחות על שאלה אחת מפרק שני .
(כל שאלה -19 נקודות)

1. במדבר פרק ט. פסח שני

א. פסוק א. רש"י: **בחדש הראשון** - פרשה שבראש הספר לא נאמרה עד אייר, למדת שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה. ולמה לא פתח בזו.....

(1) מהי השאלה המתעוררת מהשוואת פסוק א בפרק ט ל"פרשה שבראש הסדר"?

(2) **"ולמה לא פתח בזו...?"** - מהי תשובת רש"י לשאלה זו?

(7 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ז'-ח'

(1) מה בקשו האנשים ממשה ומדוע?

(2) פסוק ז'. רש"י: ראויה הייתה פרשה זו להיאמר ע"י משה כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין זכות ע"י זכאי:

על פי מה שלמדת, מהי הזכות בה זכו האנשים שבאו למשה, **ומדוע זכו?**

(7 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ט'-י"ד.

מי הם הזכאים לקיים את מצות פסח שני?

(5 נקודות)

2. במדבר פרק' י"ג-י"ד - חטא המרגלים ועונשם

א. (1) לדעת פרשנים אחדים חטאו המרגלים באמירה "אפס כי עז העם הישב בארץ" (פרק י"ג פסוק

כ"ח). מהו החטא באמירה זו?

(2) מהו הענש שרצה ה' לתת לבני ישראל בשל תגובתם לדברי המרגלים?

(7 נקודות)

ב. (1) עיין בפרק י"ד פסוקים י"ג-י"ט.

מהם שני הטיעונים שטען משה בתפילתו על מנת שה' יבטל את העונש שגזר על ישראל

(2). בין חטא המרגלים לעונש על חטא זה קיים יחס של "מידה כנגד מידה".

השלם בטבלה פסוקים מתוך תיאור החטא ופסוקים מתוך תיאור העונש המדגימים יחס זה

העונש	החטא	
	וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום	1
	לו מתנו בארץ מצרים או במדבר הזה לו מתנו.	2
וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה .. וידעו את הארץ אשר מאסתם בה.		3

(7 נקודות)

ג. רמב"ן (י"ג, ב'): "ה' היודע עתידות ציווהו שישלח איש אחד מכל מטות ישראל, ושיהיו

הנשיאים בהם כי חפץ ה' שיהיו שווים בעניין {...} אולי יזכרו וישובו אל ה'. ואם אין שתהיה

הגזירה שווה בכל העם".

לפי רמב"ן מדוע נשלחו נשיאי כל השבטים לתור את הארץ?

(5 נקודות)

3. פרק כ' - מות מרים ומות אהרן

א. (1) באיזו שנה ליציאת מצרים מתה מרים, ובאיזה חודש? (ציין את שם החודש כנהוג כיום)

(2) באיזו שנה ליציאת מצרים מת אהרן, ובאיזה חודש (ציין את שם החודש כנהוג היום),
היעזר בפרק ל"ג, פסוק ל"ח.

(7 נקודות)

ב. (1) על פי מה שלמדת, מהי הבעיה שנוצרה בעקבות מות מרים, כיצד פתרו משה ואהרן בעיה זו?

(2) ה' מודיע למשה ואהרן שלא ייכנסו לארץ. על פי המסופר בהמשך הספר, מיהם האנשים

שהחליפו את אהרן ומשה?

(7 נקודות)

ג. על מי מה שלמדת מהי הסיבה לבכי של כל עם ישראל על מות אהרן?

(5 נקודות)

4. פרק כ"ז - בנות צלפחד

א. עיין בפסוקים א'-ה'.

(1). מה בקשו בנות צלפחד ממשה?

.

(2). כיצד נמקו בנות צלפחד את בקשתן?

(7 נקודות)

ב. (1). פסוק ג. רש"י: **והוא לא היה** וגו' לפי שהיו באות לומר בחטאו מת, נזקקו לומר לא בחטא מתלוננים ולא בעדת קרח שהצו על הקדוש ברוך הוא, אלא בחטאו לבדו מת, ולא החטיא את אחרים עמו. ר' עקיבא אומר מקושש עצים היה. ור' שמעון אומר מן המעפילים היה.

על פי המובא ברש"י, מדוע ציינו בנות צלפחד שאביהן לא היה בחטא המתלוננים ובעדת קורח?

(2). המדרש מביא **מספר** חטאים שאירעו במדבר. על פי מה שלמדת כתוב בקצרה, מה אירע **באחד** מתוך החטאים הנזכרים?

(7 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ו'-י"א וציין איזו הלכה בנושא ירושה התחדשה לדורות בעקבות בנות צלפחד?

(5 נקודות)

5. פרק ל"ב - שנים וחצי השבטים

א. (1). מדוע בני גד וראובן בקשו נחלה בעבר הירדן המזרחי?

(2). **במדבר רבה כב, ז**: "אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה וחיבבו את ממונם".

הבא ראיה מתוך הפסוקים לביקורת המופיעה במדרש.

(7 נקודות)

ב. (1). מה הייתה טענת משה כנגד בקשת שני השבטים?

(2). מה הייתה תשובת השבטים לטענת משה על פי פסוקים ט"ז – י"ט?

(7 נקודות)

ג. **עין ביהושע פרק כ"ב, פסוקים א'-ו'**. האם קיימו השבטים את התנאי שהתנה עמם משה? בסס דברך על הפסוקים.

(5 נקודות)

פרק שני-עיון בנביאים ראשונים.

עליך לענות על שאלה אחת לפחות, מחלק זה .

6. שמואל ב, פרקים י"א-י"ב-מעשה דוד ובת שבע

א. (1). עיין בפרק יא פסוק א. מהו האירוע שבמהלכו התרחש האירוע המתואר בפרק על פי פסוק זה?-

(2). י"א, טו רש"י: **וְנָכָה וָמֵת** - כדי שתהא מגורשת למפרע, ונמצא שלא בא על אשת איש, שכל היוצא

למלחמה כותב גט לאשתו על תנאי אם ימות במלחמה.

בפירושו מביא רש"י הסבר הלכתי לכך שבת-שבע לא נחשבה לאשת איש. מהו הסבר זה?

(7 נקודות)

ב. (1). עיין בפרק י"ב, א'-ו'. כתוב מי הן הדמויות המופיעות במשל וציין בקצרה מה עשתה כל אחת מהן.

הדמות: _____ המעשה: _____

הדמות: _____ המעשה: _____

הדמות: _____ המעשה: _____

(2). מהו פסק הדין שקבע דוד למעשה שהציג בפניו נתן הנביא? האם פסק דינו של דוד **תואם** את הדין המופיע בספר שמות פרשת משפטים כ"א, לה-לז? נמק.

(7 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ז'-י"ב.

(1). עיין בפסוק י"ג. מה הייתה תגובת דוד לדברי נתן הנביא?

(2). במה שונה תגובתו של דוד מתגובתו של אדם הראשון לאחר אכילתו מעץ הדעת, ומתגובתו של

שאול לאחר מלחמת עמלק?

(5 נקודות)

7. מלכים-א פרק ג' מלכות שלמה

א. (1). עיין בפסוקים א'-ד'. על פי מה שלמדת מדוע מתחתן שלמה עם בת פרעה?

(2). פרק ג פסוק א: רלב"ג: ראוי שתדע כי שלמה נתחתן עם פרעה אחר שנתגיירה בתו. (על פי הגמרא ביבמות עו.) ועם זה היה בזה העניין יציאה קצת מדרכי התורה כי לא התירה מהם לבא בקהל כי אם דור שלישי: מהו הקושי עמו מתמודד רלב"ג בפירושו? מהי היציאה מקצת דרכי תורה' אותה מציין רלב"ג?

(7 נקודות)

ב. (1). עין בפסוקים ה'-ט"ו. מה מבקש שלמה מה' מדוע מצאה בקשתו חן בעיני ה'?

(2). פסוק י"ד. רש"י: העושר והכבוד שלא התניתי בתורתי לתת למלך, אתן לך, בין זכאי בין חייב, אבל אורך הימים ומלכות הדורות, כבר התניתי בתורתי (דברים י"ז, כ) לבלתי סור מן המצווה למען יאריך ימים על ממלכתו וגו', ועל אותו תנאי לא אשנה, 'ואם תלך בדרכי והארכת יגו'... כך שנויה בספרי.

על פי דברי הספרי, במה שונה הבטחת ה' לשלמה בעניין העושר והכבוד מהבטחתו בעניין אריכות הימים על ממלכתו?

(7 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ט"ו-כ"ח. כיצד באה לידי ביטוי חכמת שלמה במשפט הנשים?

(5 נקודות)

8. מלכים-א פרק י"ב - פילוג הממלכה

עיין בפסוקים א'-י"ב.

א. (1). פסוק ד. מצודת דוד: **אביך הקשה את עלנו**, לכלכל בני ביתו הרב ומרבית הסוסים, **ואתה עתה**- רוצה לומר אבל אתה הואיל ואינך בגודל מעלת אביך, אשר באו לראות פניו מאפסי ארץ, אם כן מה לך להרבות באנשי בית וסוסים, עזוב אותם והקל עולנו.

מדוע מבקש העם הפחתת מסים בימי רחבעם בן שלמה על פי הסברו של בעל מצודת דוד?

(2). הסבר את הביטוי "קטני עבה ממתני אבי". מה רוצה רחבעם לומר לעם בביטוי זה?

7) נקודות)

ב. (1) עיין בפסוקים י"ח-כ"ד. מהן **שתי הפעולות** שעושה **העם** בעקבות דברי רחבעם, וכיצד מגיב רחבעם לפעולות אלו?

(2). מי מנע את המלחמה בין ישראל ליהודה ומדוע?

7) נקודות)

ג. עיין בפסוקים כ"ה-ל"ג. במהלך המרד ביצע ירבעם בן נבט **שתי** פעולות כדי לנתק את העם מרחבעם ומירושלים. ציין פעולה אחת במישור המדיני-צבאי ופעולה אחת במישור הדתי.

5) נקודות)

פרק שלישי-בקיאות בנביאים ראשונים

ענה על **אחת** מהשאלות 9-10 (4 נקודות) ועל ארבע שאלות משאות 11-17 (5 נקודות)

9. כתוב את האירועים שלפניך על פי סדר התרחשותם :

דוד ובת שבע - העלאת ארון ה' לירושלים- ביקור מלכת שבא -רצח אמנון -התגלות ה' לשלמה בגבעון

_____ (1)

_____ (2)

_____ (3)

_____ (4)

_____ (5)

(4 נקודות)

10. סדר את המקומות שלפניך על פי סדר הופעתם בספרי נביאים אחרונים :

מעלה הזיתים - שכם - רבת בני עמון - מעין גיחון - גבעון

_____ (1)

_____ (2)

_____ (3)

_____ (4)

_____ (5)

(4 נקודות)

ענה על **ארבע** מהשאלות 11-17 (5 נקודות לשאלה)

11. א. מי הם "העורים והפסחים"? על מה הגנו?

ב. מה היה סופם?

(5 נקודות)

12. א. באיזה אירוע מתו עזה ואחיו, ומה הסיבה למיתתם?

ב. כיצד הגיב דוד בעקבות מיתתם? ציין שתי פעולות .

(5 נקודות)

13. א. מהם שני הדברים שעשה דוד לצבא מואב על פי שמואל ב פרק ח'.

ב.מה עשה דוד לכלי הרכב שלקח שלל? ואיזו פעולה עשה עם אוצרות כלי הכסף הזהב והנחשת שלקח שלל?

(5 נקודות)

14. מלכים א פרק א

א. היכן נמשח אדוניה והיכן נמשח שלמה?

ב. מי היה שר הצבא שהצטרף לאדוניה? ומי היה שר הצבא שנשאר נאמן לבית דוד ולשלמה?

(5 נקודות)

15. א. על פי מלכים א פרק ה, מה תרם המלך חירם לשלמה לצורך בניית המקדש,

ב. ומה שילם שלמה לחירם עבור תרומה זו?

(5 נקודות)

16. כתוב מהו ההקשר שבו הוזכרו שתים מן הדמויות האלה

(1) מיכל בת שאול

(1) יונדב בן שמעה אחי דוד

(2) צדוק הכהן

(5 נקודות)

17. א. עיין במלכים א פרק ח. כמה זמן נמשכו חגיגות חנוכת הבית הראשון?

ב. ציין שתי התרחשויות שונות שבעקבותיהן באים למקדש להתפלל.

(5 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך